

Julia de Beausobre

FLACĂRA DIN ZĂPADĂ

VIAȚA SFÂNTULUI SERAFIM DE SAROV

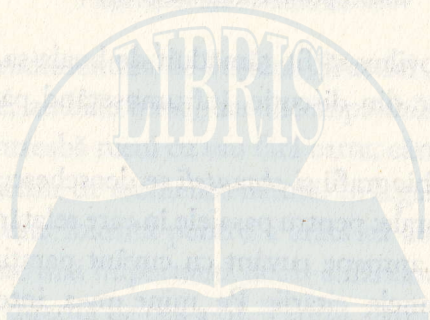

Traducere din limba engleză
de Dan Criste

Viața Sfântului Serafim de Sarov,
icoană de la începutul secolului al XX-lea

METEOR
PUBLISHING

Bibliografie

- Valentine Zander, *St. Seraphim of Sarov*, SPCK 1975.
Irina Gorainoff, *Seraphim de Sarov*, Abbaye de Bellefontaine, 1976.
Vsevolod Rochcau, *Saint Seraphim. Sarov et Diveyevo. Etudes et Documents*, Abbaye de Bellefontaine, 1987.
Prepodobnii Serafim Sarovskii, Monastir sv. Iova Poceaevskovo, München-Moscova, 1993.
Letopis Serafimo – Diveevskavo Monastir, ed. L. Tcitgiagov, 1903. Retipărit de St. Hermann of Alaska Monastery, 1978.

Cuprins

- Introducere / 5
Cuvânt-înainte / 19

PARTEA ÎNTÂI

- Cu gândul la Dumnezeu
Chemarea / 31
Calea / 53
Locul / 77
Lupta / 104

PARTEA A DOUA

- Cu gândul înapoi la om
Tăcerea / 133
Celălalt chip / 144
Sufletul simplu / 168
Nașterea desăvârșită / 195

- Notă privind datele biografice / 207
Bibliografie / 214
Fotografii / 216

Chemarea

ANGLIA și Franța se luptau dincolo de Atlantic. Europa îndura Războiul de Șapte Ani, iar Rusia lua parte la el. Adormitul orașel Kursk – aflat la 400 de kilometri sud de Moscova și la 400 de kilometri est de Kiev – intrase în scurta perioadă anuală de nopți fără somn; în această parte a Rusiei, Sfântul Ilie aduce mereu o perioadă de furtuni puternice.

Toată ziua fusese zăpușeală. Seara era apăsător de liniștită. Sprijinindu-se cu putere de balustradă, de care se ținea cu mâna dreaptă, Agata – nevasta negustorului și constructorului Isidor Moșnin – urca încet scara îngustă, din lemn, slab luminată a confortabilei lor case.

Brusc, o rafală de vânt se năpusti asupra zidurilor; șuieră după colțuri; zbură peste acoperiș. O țiglă smulsă de la locul ei alunecă pe panta foarte înclinată; căzu; se sparse cu un clinchet jalnic. Se auzi un bubuit îndepărtat care se stinse încet, încet, făcând ca liniștea să se aștearnă din nou, mai apăsătoare.

Ea apăsă într-o parte cu mâna stângă. Durerile facerii se îndeseau și deveneau tot mai greu de suportat. Mai bine s-o cheme pe Mătușica din camera ei de la mansardă. Istovitor. Speraseră că se va întâmpla mâine, la lumina zilei. Puteau totuși să pregătească nașterea cât mai era în stare să se miște.

Mai întâi însă, trebuia să arunce o privire la Alexei. Patru ani. Ce băiat mare.

Cu părul răvășit și fața roșie, copilul era întins pe-o parte, cu pumnul dolofan prins între buzele pline. Supse tare de două ori. Apoi oftă tremurând ușor și căzu într-un somn și mai adânc. Agata aranjă cearcaful și ieși tiptil. La ușă, se încovoie de durere. Amețită, se sprijini de stâlful ușii.

Un fulger lumină palierul. De un alb imaterial, acesta străluci la o mică fereastră care n-avea nici draperie, nici jaluzele. Urmă o bubuitură puternică.

Mătușica, o persoană corpolentă, înveșmântată într-un halat larg, spălăcit, veni grăbită din camera ei, legându-și basmaua și băiguind frânturi de rugăciuni și descântece. Dând cu ochii de tânăra femeie, își azvârli mâinile în sus:

– Așa! Tocmai când se apropie furtuna. Treci în camera ta, copilă. O să trimit fata după Bătrână.

Coadă ei lungă, brună, cu fire de păr încărunțit, atârna dincolo de marginile basmalei. Se legăna ușor, când la stânga, când la dreapta, în timp ce femeia cobora la parter.

Fata, un copil robust, de paisprezece ani, care dormea lângă bucătărie, fu deșteptată oarecum brusc din primul ei somn. Bucuroasă, ca orice femeie – bătrână sau tânără – când aude de o căsătorie sau de o naștere, porni cu pași repezi pe stradă, grăbindu-se să ajungă înapoi până să se dezlanțuie furtuna.

Dându-și seama de importanța momentului, mătușa Marta se apropie de camera de lucru; se opri; își țuguie buzele; trase draperia cu un gest teatral. Isidor stătea la o masă mare, cu capul proptit în mâini. Degetele lui lungi se mișcă încet, scărpinând delicat, prin părul brunet, gros și lung, pielea capului. Studia cu atenție, la lumina slabă a lămpii cu petrol, unul dintre planurile lui Rastrelli de

construcție a unei biserici rusești. Ce geniu era italianul Acum, că Isidor îl văzuse pe acesta, nu mai avea nevoie de altul pentru noua biserică a Sfântului Serghie. Avea să facă o bijuterie. Mai frumoasă decât orice construcție a lui de până atunci.

Mătușica își drese glasul. Isidor își ridică repede privirea și ghici ce vrea să-i spună.

– Stai liniștit și nu-ți face griji, spuse ea, cuprinsă de emoție, totul este în regulă. O să mă ocup eu de tot. Totul va fi foarte bine.

– Da, da, da, încuviință el.

Se ridică și trecu pe lângă ea; urcă scările pășind câte două trepte odată; intră în dormitor în vârful degetelor, încercând zadarnic să înăbușe scârțâitul ghetelor.

Agata, încă îmbrăcată, stătea de-a curmezișul patului. Apropiindu-se, el o mângâie pe obraz, care, în ultima vreme, își pierduse culoarea și se scofălcise.

– Curaj, draga mea, murmură el.

Se aplecă și o sărută pe frunte. Era rece și umedă.

Întâlnindu-se cu mătușa ei pe palier, el mormăi, „mmm!”, și dădu din cap gânditor; apoi se opri și șopti:

– O să-i spun slugii din curte să țină baia caldă.

– Asta și face acum! îl privi ea peste umăr cu reproș.

Mângâindu-și barba, el se întoarse în camera de lucru, la frumoasa biserică a lui Rastrelli. Dar, în timp ce-și făcea o imagine clară despre clădire, își încorda auzul ca să surprindă semnificația fiecărui sunet care ajungea la el de sus. Era cu douăzeci de ani mai mare ca ea. S-au căsătorit înainte ca ea să împlinească șaptesprezece ani. Moartea pândește întotdeauna o naștere. Ce s-ar face el dacă ea l-ar părăsi? Cum să-l crească pe Alexei? Să încerce s-o țină acolo pe Mătușica pentru totdeauna? Dar ea era atât de agitată, încât putea s-o

ia razna cu totul dacă nu era înrăurirea liniștitoare a Agatei. Iar cel nou venit pe lume? Cu el ce avea să facă? Sau cu ea? Să aducă o doică? Să se recăsătorească? Nici prin cap nu-i trecea una ca asta. Fuseseră atât de liniștiți și fericiți vreme de cinci ani. Ce-a fost asta? Ah, Bătrâna, în sfârșit. „Maica Domnului, apăr-o pe femeia casei acesteia. O să-mi revărs toată recunoștința față de Sfântul Serghie dacă...”

Vântul urla și se învărtejea neconținut. Undeva, se lovea întruna un oblon mare. Se duse sus să cerceteze. În timp ce stătea la fereastră și o închidea, un fulger străpunse întunericul opac, îndreptându-se în zigzag spre pământ. Se dădu înapoi orbit. Tunetul care bubui deasupra capului îl făcu să nu mai audă aproape nimic. „Asta a lovit probabil ceva. Să dea Dumnezeu să nu fie o casă.” Începu potopul.

Sus, Agatei i se părea că se răsuțește în pat și geme de foarte multă vreme.

– Deschide totuși fereastra, rosti ea cu răsuflarea tăiată, mă înăbuș.

– Fii cuminte, se împotrivi Mătușica, vântul o să stingă flacăra. Ce-o să facem atunci?

– O să ne ia acoperișul de deasupra capetelor, drăguță, se băgă în vorbă Bătrâna, o să ia acoperișul, o să ne termine pe toți și pe scumpul nou-născut.

Când fulgerul orbitor sfâșie noaptea, iar tunetul se prăbuși asupra capetelor lor, se făcură mici.

– Cerul să aibă milă de noi, zise fata cu răsuflarea întretăiată.

Agata își întoarse capul și le privi tăcută, cu asprime. Simțindu-se vinovate, toate trei se aplecară deasupra patului. Noul suflet scâncea de jale; un glas atât de timid după gălăgiosul tunet. Era 1 august 1759.

După câteva săptămâni, al doilea fiu al lui Isidor Moșnin a fost botezat și i s-a dat numele de Prohor; erau un copil fericit și foarte liniștit; nu dădea nimănui nicio bătaie de cap.

Spre sfârșitul toamnei, la Kursk a ajuns vestea că Mișa, fiul mai mic al Mătușicii, căzuse într-o mare bătălie de lângă Frankfurt pe Oder. Rușii și aliații lor austrieci îl luaseră prin surprindere pe Frederic al Prusiei, îi decimaseră armata și artileria, făcându-l să se retragă în mare grabă. Apoi, din nepăsare, i-au dat timp să se refacă; iar acesta a lovit din nou. Dar Mișa nu avea să se mai refacă ori să se întoarcă niciodată.

Ceilalți copii ai Mătușicii, cinci la număr, erau căsătoriți și stăteau în diferite orașele din Rusia Centrală. Gândindu-se întruna la mezin, rămasă singură, devenise un fel de străină pentru ceilalți. Așa se face că soții Moșnin i-au propus să vândă sau să-și închirieze casa și să locuiască la ei. Erau o mulțime de treburi de făcut cu doi copii mici în preajmă.

Cât timp a fost ea plecată, noroiul toamnei a lăsat locul zăpezilor de iarnă. Noaptea s-au lungit, fiind luminate de strălucirea stelelor. Zilele erau frumoase, dar scurte.

Odată cu venirea frigului, boala de rinichi a lui Isidor a revenit pe neașteptate; trecuseră cincisprezece ani de la ultima recidivă. Nemaifiind învățat cu durerea și suferința, bombănea când Agata nu era lângă el și ar fi dat orice ca Mătușica să termine odată cu casa aceea a ei și să se întoarcă la copii. Între timp, Alexei petrecea multe ceasuri cu sluga Iacov și fata Niușa; își făcea de cap.